

Načini izplačila dobička (poleg rednega izplačila)

IZPLAČILA DOBIČKA IN OSTALIH SESTAVIN LASTNEGA KAPITALA GOSPODARSKIH SUBJEKTOV

Doc. Dr. Milan Čampa

PRAVNI SUBJEKTI- GOSPODARSKI SUBJEKTI

- Pravni subjekti so **fizične** in **pravne osebe**, ki lahko vstopajo v pravni promet s tretjimi osebami, če imajo **pravno** in **poslovno** sposobnost.
- Gospodarski subjekti so **pravni subjekti**, ki se ukvarjajo z gospodarsko(profitno) dejavnostjo kot svojo izključno dejavnostjo.

PRAVNA OSEBA

- Pravna oseba je **fiktivna tvorba**, ki jo ustvari pravni red.

ZNAČILNOSTI PRAVNE OSEBE

- Družbena tvorba ločena od oseb-članov, ki jo sestavljajo.
- Premoženje ločeno od premoženja članov.
- Ima določene namene, cilje oziroma naloge.
- Ima svojo organizacijo.
- Pravni red ji priznava obstoj in pravno sposobnost.

PRAVNA SPOSOBNOST PRAVNE OSEBE

- Pridobi se z vpisom v register, preneha z izbrisom iz njega.
- Omejitev pravne sposobnosti.

POSLOVNA SPOSOBNOST PRAVNE OSEBE

- Poslovna sposobnost pomeni sposobnost **oblikovati in izjaviti voljo**.
- Zastopniki pravne osebe.

OBJEKTI PRAVNIH RAZMERIJ

- Pravni subjekti vstopajo v pravna razmerja prostovoljno ali na podlagi predpisov.
- Predmeti pravnega razmerja so vedno **pravice** enega subjekta in s to pravico povezane **obveznosti** ali **dolžnosti** drugega subjekta.

PRAVICE

- **Premoženjske pravice** (dajejo premoženjsko korist)
 - **Stvarne pravice** (lastninska pravica, zastavna pravica, zemljiški dolg, služnosti, pravica stvarnega bremena, stavbna pravica)
 - **Obligacijske pravice.**
 - **Pravice intelektualne lastnine.**
 - **Korporacijske pravice.**
- **Nepremoženjske pravice.**

KORPORACIJSKE PRAVICE

Premoženjske pravice:

- Pravica do poslovnega deleža.
- Pravica do udeležbe v dobičku.
- Pravica do drugih ugodnosti,
- Pravica do sorazmernega dela premoženja po likvidaciji družbe.

KORPORACIJSKE PRAVICE

Članske pravice:

- Pravica upravljanja,
- Pravica do izstopa (ni zakonska),
- Pravica do izključitve drugega družbenika,
- Pravica do informacij,
- Pravica do vpogleda v poslovne knjige.

NEPREMOŽENJSKE PRAVICE

- **Nepremoženjske pravice** (ne dajejo premoženjsko korist)
 - Osebnostne pravice (pravica do nedotakljivosti človekovega življenja,.....)

VIRI PRAVA DRUŽB

- **Ustava Republike Slovenije.**
 - Gospodarska pobuda je svobodna. (74.člen URS).
 - Podobno je z ustavo določena pravica delavcev, da sodelujejo pri upravljanju (75.člen URS).
- **Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13 in 55/15)**
- **Zakon o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H in 17/15)**
- **Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B in 19/15)**
- **Pravo EU.**

DRUGI VIRI PRAVA DRUŽB

- **Uredba o vpisu družb in drugih pravnih oseb v sodni register (Uradni list RS, št. [43/07](#), [5/10](#), [25/14](#) in [54/15](#))**
- **Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. [13/14](#) – uradno prečiščeno besedilo in [10/15 – popr.](#)).**

PODJETJE IN DRUŽBA

- V sodobni teoriji velja načelo, da je **podjetje predmet družbe oziroma predmet njenih pravic**, pri čemer se ta predmet pojmuje kot premoženjska masa in ne kot pravna enota.
- Podjetje kot predmet družbe stopa v pravni promet s pojavno obliko družbe.
- **Gospodarsko funkcijo družbe izvajajo podjetje, pravno pa družba.**

GOSPODARSKE DRUŽBE

- Nastanejo na podlagi pravnega posla.
- Status pravne osebe.
- So registrirane.
- Imajo lastno organizacijo upravljanja in delovanja.
- **Pridobitni lukrativni namen.**
- Skupno delovanje družbenikov.

USTANOVITEV S PRAVNIM AKTOM

- Gospodarska družba je pravna skupnost, ki se ustanovi, organizira, deluje in preneha v skladu s pravnimi normami.
- Ustanovijo se za nedoločen ali določen čas.
- Ustanovitev družbe temelji na pravnem poslu, ki ima obliko **pogodbe, statuta** ali individualnega **akta**.
- Družbena pogodba je opredeljena v Obligacijskem zakoniku(OZ) v členih od 990.do 1002.

REGISTRACIJA DRUŽBE

- Registracija družbe v registru je pogoj za nastanek družbe kot **pravne osebe** in za začetek opravljanja dejavnosti.
- Registracija je povezana z **normativnim** in **koncesijskim** načinom pridobitve statusa pravne osebe.

ODGOVORNOST ZA OBVEZNOSTI DRUŽBE

- Pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti **z vsem svojim premoženjem.**
- Pri osebnih družbah odgovarjajo družbe z vsem svojim premoženjem, poleg tega pa odgovarjajo družbeniki **subsidiarno.**
Družbeniki med seboj odgovarjajo solidarno.
- Določila ZGD glede odgovornosti družbenikov so **kogentne** narave.

USTANOVITEV D.O.O.

- Družbo ustanovi ena ali več oseb (največ 50).
- Družba se ustanovi s pogodbo, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa(izjeme).
- Če se osnovni kapital izroči kot stvarni vložek se mora v pogodbi ali prilogi navesti predmet, znesek vložka in družbenika, ki ga je dal.

OSNOVNI KAPITAL IN OSNOVNI VLOŽKI

- Osnovni kapital vsaj 7.500,00 EUR.
- Vsak osnovni vložek najmanj 50 EUR.
- Za obveznosti družbe družbeniki ne odgovarjajo.
- Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem.

STVARNI VLOŽEK KOT OSNOVNI VLOŽEK

- **Kot stvarni vložek se lahko zagotovijo premoženje in nepremičnine, pravice in podjetje ali del podjetja.**
- Če se v družbo vlaga podjetje, je treba poročilu priložiti bilanco stanja in izkaz uspeha podjetja za zadnji dve poslovni leti.
- Če znaša skupna vrednost, za katero se dajejo stvarni vložki, več kot 100.000,00 €, mora stvarne vložke oceniti pooblaščen revizor;
- Poročilo revizorja je sestavni del poročila družbenikov.

VPLAČILO OSNOVNIH VLOŽKOV

- Pred prijavo za vpis mora vsak družbenik zagotoviti vsaj eno četrtno zneska osnovnega vložka, vsota vseh zagotovljenih vložkov pa mora znašati najmanj 7.500 EUR.
- Stvarni vložki se morajo v celoti izročiti pred prijavo za vpis v register. **Če vrednost stvarnega vložka ne doseže vrednosti prevzetega osnovnega vložka, mora družbenik razliko vplačati v denarju.**
- Osnovni vložki morajo biti družbi izročeni tako, da lahko poslovodja družbe z njimi prosto razpolaga.

OHRANJANJE OSNOVNEGA KAPITALA

- Premoženje, ki je potrebno za ohranitev osnovnega kapitala in vezanih rezerv, se družbenikom ne sme izplačati.
- V premoženje, ki je potrebno za ohranitev najnižjega zneska osnovnega kapitala, se ne štejejo posojila družbe družbeniku ali poslovodji ali njegovemu družinskemu članu, (glej 38.a člen ZGD-1), ali pravni osebi, v kateri ima družbenik ali poslovodja ali njegov družinski član ali vsi skupaj najmanj desetino upravljaljskih pravic.
- Pravni posel, ki ni sklenjen v skladu s prejšnjim stavkom, je ničn.

KAPITALSKE REZERVE

- zneski, ki jih družba pridobi iz vplačil, ki presegajo najmanjše emisijske zneske delnic ali zneske osnovnih vložkov (vplačani presežek kapitala-**AGIO**),
- zneski, ki jih družba pridobi pri izdaji zamenljivih obveznic ali obveznic z delniško nakupno opcijo nad nominalnim zneskom obveznic,
- zneski, ki jih dodatno vplačajo družbeniki za pridobitev dodatnih pravic iz deležev,
- **zneski drugih vplačil družbenikov na podlagi statuta (na primer naknadna vplačila družbenikov),**
- zneski na podlagi poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala ali zmanjšanja osnovnega kapitala z umikom deležev,
- zneski na podlagi odprave splošnega prevrednotevalnega popravka kapitala in zneski, preneseni iz revalorizacijske rezerve,
- zneski prihodkov iz prenehanja ali zmanjšanja obveznosti na podlagi sklenjene prisilne poravnave, ki presegajo znesek prenesene izgube.

REZERVE IZ DOBIČKA

Rezerve iz dobička (obveznosti do virov sredstev – postavka A.III.) se lahko oblikujejo samo iz zneskov čistega dobička poslovnega leta in prenesenega dobička.

Rezerve iz dobička se delijo na:

- zakonske rezerve (Družba mora oblikovati zakonske rezerve v taki višini, da je vsota zneska zakonskih rezerv in kapitalskih rezerv (postavke 1-3 zgoraj), enaka 10% ali v statutu določenem višjem odstotku osnovnega kapitala.);
- rezerve za lastne deleže (Rezerve za lastne deleže se morajo sprostiti in se lahko sprostijo samo, če so bili lastni deleži odtujeni ali umaknjeni.);
- lastni deleži (kot odbitna postavka),
- statutarne rezerve (Statut lahko določi, da ima družba poleg zakonskih tudi statutarne rezerve),
- druge rezerve iz dobička.

POSTAVKE LASTNEGA KAPITALA

-
- Kapital**
 - I. **Vpoklicani kapital**
 - 1. **Osnovni kapital**
 - 2. **Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)**
 - II. **Kapitalske rezerve**
 - III. **Rezerve iz dobička**
 - 1. **Zakonske rezerve**
 - 2. **Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže**
 - 3. **Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)**
 - 4. **Statutarne rezerve**
 - 5. **Druge rezerve iz dobička**
 - IV. **Revalorizacijske rezerve**
 - V. **Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti**
 - VI. **Preneseni čisti poslovni izid**
 - VII. **Čisti poslovni izid poslovnega leta**

IZPLAČILO DOBIČKA IN OSTALIH SESTAVIN LASTNEGA KAPITALA

Ko govorimo o izplačilih iz kapitala v kapitalskih družbah, običajno mislimo na izplačila premoženja (najpogosteje denarne oblike premoženja), ki je na pasivni strani pokrito z različnimi vrstami kapitala kot vira premoženja.

UPORABA - RAZDELITEV DOBIČKA

- Uporaba dobička je širši pojem kot razdelitev dobička.
- Tako se lahko uporabi za pokrivanje izgub iz preteklih let, za oblikovanje različnih vrst rezerv, možno ga je nerazporejenega prenesti v naslednja leta.
- Iz davčnopравниh vidika pa nas posebej zanima uporaba za razdelitev delničarjem ali družbenikom, uporaba za nagrade upravi, nadzornemu svetu, delavcem in uporaba za morebitne druge namene določene s statutom.

IZPLAČILA NA PODLAGI URESNIČEVANJA PREMOŽENJSKIH PRAVIC V DRUŽBI

- Izplačila iz kapitala družbe kot posledica uresničevanja pravice do dela dobička.
- Izplačila iz kapitala družbe kot posledica uresničevanja pravice do preostalega dela premoženja po likvidaciji.
- Izplačila iz kapitala kot posledica uresničevanja pravice do poslovnega deleža – prodaja poslovnega deleža družbenika družbi kot nakup lastnih poslovnih deležev kapitalske družbe.
- Izplačila iz kapitala v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala.

IZPLAČILA NA PODLAGI URESNIČEVANJA ČLANSKIH PRAVIC V DRUŽBI

- Izplačila iz kapitala v primeru izstopa družbenika iz družbe.
- Izplačila iz kapitala v primeru izključitve družbenika iz družbe.
- Izplačila iz kapitala kot posledica vračila naknadnih vplačil. (Obveznost naknadnega vplačila se razlikuje od obveznosti vplačila osnovnega vložka, kajti družba lahko družbenika oprosti naknadnega vplačila, naknadna vplačila pa je tudi možno vrniti družbenikom.)

URESNIČEVANJE PRAVICE DO DELA DOBIČKA-RAZDELITEV DOBIČKA

- Na podlagi zakona in **skupščinskega sklepa-sklepa družbenika**, je mogoče bilančni dobiček uporabiti za razdelitev med družbenike in za oblikovanje drugih rezerv iz dobička.
- Sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička se lahko izpodbija, če je v nasprotju z zakonom ali statutom ali če je skupščina odločila, da se družbenikom dobiček ne deli najmanj v višini 4% osnovnega kapitala, če to po presoji dobrega gospodarstvenika ni bilo nujno glede na okoliščine, v katerih družba posluje.

DAVČNI VIDIK IZPLAČILA DOBIČKA

- Dobiček se med delničarje oziroma družbenike lahko razdeli šele po sprejetem sklepu skupščine s katerim je le ta odločila, da se del bilančnega dobička uporabi za razdelitev med delničarje oziroma družbenike.
- Takšen sklep daje delničarjem oziroma družbenikom pravico zahtevati izplačilo dobička, nastane terjatev družbenika do družbe.

DOHODEK IZ KAPITALA (80. člen ZDOH-2)

- obresti,
- **dividende,**
- dobiček iz kapitala.

OBDAVČITEV IZPLAČILA DOBIČKA

- Dividende so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.
- Za lastniški delež se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala

OBDAVČITEV IZPLAČILA DOBIČKA

- Kot dividenda se obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po ZDoh-2 ali ZDDPO-2) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika. (**delno razveljavljen**).

OBDAVČITEV IZPLAČILA DOBIČKA

Kot dividende se obdavčuje tudi:

- **prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;**
- dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
- dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti med obdavčitvijo obresti.

OBDAVČITEV IZPLAČILA DOBIČKA

- Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni z zakonom drugače določeno.
- Davčna osnova se pri **prikritem izplačilu dobička** določi na podlagi primerljive tržne cene.
- Davčna stopnja 25%, cedularna obdavčitev.

DOBIČEK IZ KAPITALA

92. člen ZDOH-2

Dobiček iz kapitala je dobiček, dosežen z **odsvojitvijo kapitala.**

Za kapital se šteje:

- nepremičnina, ne glede na to, ali je bila odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju;
- **vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja;**
- investicijski kuponi.

ODSVOJITEV KAPITALA

Kaj je odsvojitev:

- vsaka odsvojitev kapitala ali dela kapitala,
- zlasti prodaja kapitala,
- dajanje kapitala v dar,
- zamenjava kapitala,
- unovčitev investicijskega kupona,
- izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije investicijskega sklada,

ODSVOJITEV KAPITALA

- izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja,
- izstopa ali izključitve,
- drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi, če ni z zakonom drugače določeno.

DAVČNA OSNOVA

- Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob **odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi**.
- Kadar je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala v času pridobitve negativna (izguba), se lahko v letu, za katero se odmerja dohodnina, za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz kapitala po tem poglavju, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.
- Zavezanec neizkoriščen del negativne razlike (izgube) v letu, za katero se dohodnina odmerja, ki jo doseže pri odsvojitvi delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov, ki jih je pridobil pred pridobitvijo novih delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, prenaša v naslednja davčna leta in zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala v naslednjih davčnih letih, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.
- Pri zmanjšanju davčne osnove na račun prenesenega neizkoriščenega dela negativne razlike (izgube) se pozitivna davčna osnova najprej zmanjša za neizkoriščen del negativne razlike (izgube) starejšega datuma.

VREDNOST KAPITALA OB PRIDOBITVI

- V vrednost kapitala ob pridobitvi se vštevva nabavna vrednost kapitala in stroški,
- Za nabavno vrednost kapitala se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala v času pridobitve.
- Če kapital ni pridobljen na podlagi pogodbe ali če vrednost kapitala v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.
- Če je bil kapital pridobljen na podlagi darilne pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.

POVEČANJE OK IZ SREDSTEV DRUŽBE

ZGD-1

- Skupščina družbenikov lahko sklene, da se poveča osnovni kapital.
- Povečanje osnovnega kapitala se lahko opravi kot povečanje osnovnega kapitala z vložki ali kot **povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe**.
- Z dnem vpisa povečanja osnovnega kapitala z vložki v register pridobijo dosedanji družbeniki nov in samostojen poslovni delež.
- **Pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe se osnovni vložki dosedanjih družbenikov povečajo v sorazmerju z njihovimi poslovnimi deleži v dosedanjem osnovnem kapitalu.**

POVEČANJE OK IZ SREDSTEV DRUŽBE- DAVČNI VIDIK

- Kadar zavezanec pridobi delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se šteje, da je nabavna vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka **enaka nič**.
- Za nabavno vrednost vrednostnih papirjev in deležev, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, se šteje tržna vrednost na dan 1. januarja 2006, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, če teh dokazil ni, pa se upošteva knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006.

KOLIZIJA STATUSNO PRAVNE IN DAVČNE OBRAVNAVE

- Trenutek pridobitve in vrednost ob pridobitvi:
 - Po ZGD-1 prirast k osnovnemu vložku, kar pomeni, da bi se moral ob odsvojitvi kot datum pridobitve upoštevati datum pridobitve osnovnega vložka ob ustanovitvi Vrednost ob pridobitvi je enaka vrednosti osnovnega vložka ob ustanovitvi.
 - **Po ZDoh-2 je to nov vložek, ki ima vrednost ob pridobitvi 0.**
 - Takšna davčno pravna ureditev pomeni, da je v primeru odsvojitve poslovnega deleža po povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe v bistveno slabšem položaju tisti, ki je nominalno povečal osnovni kapital.
 - Za nabavno vrednost vrednostnih papirjev in deležev, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, se šteje tržna vrednost na dan 1. januarja 2006, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, če teh dokazil ni, pa se upošteva knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006.

OPROSTITEV

Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva.

Pomen datuma pridobitve lastniškega deleža!

DAVČNA STOPNJA

- Od dohodka iz kapitala se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25% in se šteje kot dokončen davek.
- Stopnja dohodnine od dobička iz kapitala se znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih:
 - 1. petih letih imetništva kapitala: 15%,
 - 2. desetih letih imetništva kapitala: 10%,
 - 3. 15 letih imetništva kapitala: 5%.

PRENEHANJE DRUŽBE IN LIKVIDACIJA

- Prenehanje družbe je podobno kot njena ustanovitev, povezana z določenimi pravnimi dejanji in z evidentiranjem teh dejanj v registru.
- Cilj predpisov o prenehanju družbe je zlasti varstvo upnikov in zagotovitev lastnine nad premoženjem družbe, ki preneha biti nosilec lastninskih pravic nad premoženjem družbe.

PRENEHANJE DRUŽBE IN LIKVIDACIJA

- S samim nastopom razloga za prenehanje družbe, družba še ne preneha.
- Izvesti je potrebno še posebni likvidacijski postopek, v okviru katerega se zaključijo vsa obstoječa pravna razmerja in razdeli premoženje.
- Družba preneha s posebnim aktom izbrisa iz sodnega registra po končanem likvidacijskem postopku.

OBLIKE PRENEHANJA DRUŽB

- Redno prenehanje družbe in likvidacija.
- Prenehanje družbe po skrajšanem postopku.
- Končni cilj obeh postopkov prenehanja je varstvo upnikov in prenos lastninske pravice nad premoženjem na družbenike.

DAVČNA OBRAVNAVA OB PRENEHANJU DRUŽBE

- Gre za obdavčitev po **92. členu ZDoh-2** (davek od dohodka iz kapitala).

IZSTOP IN IZKLJUČITEV DRUŽBENIKA

- Družbena pogodba lahko določi, da sme družbenik iz družbe izstopiti ali da je lahko izključen iz družbe, ter določi pogoje, postopek in posledice izstopa ali izključitve.
- Družbenik lahko s tožbo od družbe zahtevati izstop, če obstajajo za to utemeljeni razlogi, zlasti če mu drugi družbeniki ali poslovodja povzročajo škodo, če družba ali družbeniki ovirajo ali onemogočajo uresničitev družbenikove pravice do izstopa, če je oviran pri uresničevanju pravic, ki jih ima po zakonu ali pogodbi, ali če mu skupščina ali poslovodje nalagajo nesorazmerne obveznosti.

IZSTOP IN IZKLJUČITEV DRUŽBENIKA

- Z izstopom ali izključitvijo družbenika preneha poslovni delež tega družbenika in vse s tem deležem povezane pravice in obveznosti.
- Družbenik, ki je izstopil iz družbe, ima pravico do izplačila ocenjene vrednosti svojega poslovnega deleža po stanju ob izstopu. Družba mu mora to vrednost izplačati najpozneje v treh letih od dneva izstopa z obrestmi po obrestni meri, po kateri se obrestujejo bančni denarni depoziti na vpogled.

OBDAVČITEV PO IZSTOPU OZIROMA IZKLJUČITVI

- Obdavči se po **92. členu ZDoh-2** (davek od dohodka iz kapitala).
- Problematika določitve vrednosti deleža po stanju ob izstopu.
- Davčna osnova je razlika med vrednostjo deleža po stanju ob izstopu in vrednostjo ob pridobitvi.

ZMANJŠANJE OSNOVNEGA KAPITALA

- Redno zmanjšanje osnovnega kapitala.
- Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala.

REDNO ZMANJŠANJE OSNOVNEGA KAPITALA

- Skupščina družbenikov lahko sklene, da se osnovni kapital družbe zmanjša.
- Zmanjšanje je veljavno le:
 - če poslovodja vsaj dvakrat objavi sklep o zmanjšanju osnovnega kapitala in v objavi pozove upnike, da se zglasijo pri družbi in izjavijo, ali soglašajo z zmanjšanjem osnovnega kapitala; upnike, ki so družbi znani, mora pozvati neposredno, ali
 - če družba upnikom, ki niso soglašali z zmanjšanjem osnovnega kapitala, poravna zahteve ali zagotovi varščino.
- Zmanjšanje osnovnega kapitala se lahko prijavi za vpis v register šele po enem letu od zadnje objave in po tem, ko poslovodja predloži dokaze o tem, da je družba poravnala zahteve upnikom ali jim zagotovila varščino.

POENOSTAVLJENO ZMANJŠANJE OSNOVNEGA KAPITALA

- Zmanjšanje osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube ali čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalske rezerve, se lahko izvede tudi poenostavljeno.
- V sklepu o zmanjšanju osnovnega kapitala mora biti naveden namen zmanjšanja osnovnega kapitala.
- Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala je dopustno, če:
 - ne obstajajo ali se prej sprostijo rezerve iz dobička ter kapitalske rezerve, razen zakonske in kapitalske rezerve, katerih vsota je enaka 10% ali v statutu določenem višjem odstotku po zmanjšanju preostalega osnovnega kapitala, in
 - čisti dobiček poslovnega leta ter preneseni dobiček ne obstaja več.

ZMANJŠANJE OSNOVNEGA KAPITALA – DAVČNI VIDIK

- Zmanjšanja osnovnega kapitala so nominalna.
- Kakšna je v tem primeru davčna osnova??
- Kako se obravnava istočasno nominalno povečanje osnovnega kapitala in takojšnje zmanjšanje??

NAKNADNA VPLAČILA

- Zakon o gospodarskih družbah pri družbi z omejeno odgovornostjo predvideva možnost, da družbeniki po ustanovitvi družbe slednji zagotavljajo določeno realno premoženje v obliki naknadnih vplačil, ki so prostovoljno prevzeta obveznost, ki je lahko utemeljena neposredno v družbeni pogodbi oziroma jo lahko družbeniki s soglasjem prevzamejo tudi pozneje vse v sorazmerju z obstoječimi poslovnimi deleži.
- Njihova višina je lahko omejena ali neomejena, v odvisnosti od tega ali je v družbeni pogodbi določen njihov najvišji znesek.

NAKNADNA VPLAČILA

- Naknadna vplačila predstavljajo elastično financiranje družbe, katerega namen je v zagotavljanju potreb po sredstvih same družbe oziroma njenega podjetja.
- Naknadna vplačila so lahko v denarni ali nedenarni obliki.
- Namen naknadnih vplačil ni v neposrednem varstvu upnikov.

VRAČILO NAKNADNIH VPLAČIL

- Družbenikom se lahko vrnejo vplačana naknadna vplačila, ki niso namenjena kritju osnovnega kapitala ob izgubi. Vračilo se ne sme opraviti prej kot tri mesece od dne, ko je bil sklep o vračilu objavljen na predpisan način.
- Če gre za naknadna vplačila pred popolnim vplačilom osnovnega vložka, je vračilo naknadnih vplačil pred popolnim vplačilom osnovnega vložka nično. Za vrnjena naknadna vplačila se šteje, da niso bila vplačana.

VRAČILO NAKNADNIH VPLAČIL – DAVČNI VIDIK

- Davčno pravna problematičnost naknadnih vplačil v vrednotenju stvari, kadar gre za nedenarna vplačila.
- Predvsem pri enoosebnih družbah se lahko pojavi problem prevrednotenja nedenarnih vplačil in kasnejšega vračila v denarni obliki.

LASTNI POSLOVNI DELEŽI

- Družba ne more lastnih poslovnih deležev, za katere vložki niso v celoti vplačani, niti pridobiti niti sprejeti v zastavo.
- Družba lahko odplačno pridobi lastne poslovne deleže, za katere so vložki v celoti vplačani, vendar plačil za pridobitev teh lastnih poslovnih deležev ne sme opraviti, dokler ne oblikuje rezerv za lastne deleže.
- Načelo vračila prepovedanih izplačil.
- Družba ne more pridobiti vseh poslovnih deležev.

LASTNI POSLOVNI DELEŽI

Če je družba v poslovnem letu pridobila lastne deleže, mora v bilanci stanja za to poslovno leto oblikovati rezerve za lastne deleže v višini zneskov, ki so bili plačani za pridobitev lastnih deležev.

Rezerve za lastne poslovne deleže se lahko oblikujejo iz prenesenega čistega dobička in čistega dobička poslovnega leta, lahko pa tudi:

- iz statutarnih rezerv, če statut določa, da jih je dovoljeno uporabiti za te namene;
- iz zneska drugih rezerv iz dobička, ki presega morebitni znesek prenesene izgube, ki je ni bilo mogoče pokriti iz morebitnega čistega dobička poslovnega leta.

DOVOLJENOST PRIDOBIVANJA LASTNIH POSLOVNIH DELEŽEV

Družba sme pridobivati lastne delnice le:

- če je pridobitev nujna, da bi družba preprečila hudo, neposredno škodo; **(pri d.o.o. težko dokazljivo)**
- če naj se delnice ponudijo v odkup delavcem družbe ali z njo povezane družbe; **(možno)**
- če delnice pridobi zato, da bi delničarjem zagotovila odpravnino po ZGD;
- če je pridobitev neodplačna; **(možno)**
- na podlagi univerzalnega pravnega nasledstva; **(možno)**
- na podlagi sklepa skupščine o umiku delnic po določbah o zmanjšanju osnovnega kapitala; **(možno)**

OBDAVČITEV PRI PRODAJI POSLOVNIH DELEŽEV DRUŽBI

- Obdavči se po **92. členu ZDoh-2** (davek od dohodka iz kapitala).
- Problematika določitve vrednosti prodanega deleža.
- Davčna osnova je razlika med vrednostjo deleža ob prodaji in vrednostjo ob pridobitvi.

- VPRAŠANJA??

NAJLEPŠA HVALA ZA POZORNOST